

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

II. Qualis consensus requiratur ad valorem Contractuum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

hic verò, qui fit dependenter ab aliqua conditione extrinseca; ^{conditionatus, quid?}
v. g. dono tibi meum equum, si eris promovendus ad tale officium, vel si navis ex Indijs advenerit. Porro valor Contractus conditionati pender ab eventu, seu veritate conditionis adjectæ, eaque non existente, seu non impletâ, nullam inducit obligationem: idque defectu consensus, eò quòd quis non aliter contrahere intenderit, nisi sub eventu talis conditionis extrinsecæ. Et additur, *conditionis extrinsecæ*: nam conditiones, quæ tacite ac de jure insunt, v. g. *si potero, si alter non resiliat à contractu, &c.* non reddunt Contractum conditionatum, prout in simili de Juramento superius (a) dictum est.

(a) *Tract. 6. Dist. 2. n. 24.*

QUÆSTIO II.

Qualis consensus requiratur ad valorem Contractuum?

13. **C**ONCL. I. Ad valorem Contractuum omninò requiritur mutuus, & reciprocus contrahentium consensus, ut patet ex ipsa definitione Contractus *n. 8.* allatâ. Porro ad talem consensum quatuor communiter requiruntur conditiones. I. Ut consensus sit liber, de quo plura in sequentibus Conclusionibus. II. Ut consensus sit serius, seu promissorius; id est, fiat cum voluntate serio contrahendi, in qua jam involuitur animus se obligandi juxta naturam contractus celebrati. Ratio hujus conditionis est: quia consensus simulatus reverà consensus non est, sed tantùm fingitur; sine consensu autem contractus validus non est. Unde inferitur quòd fictè contrahens re ipsâ ex tali contractu non obligetur, utpote qui jure naturæ irritus est, & nullus: peccat tamen juxta gravitatem materiæ, qui proximum suâ fictione injustè decipit; unde & tenetur eidem ad recompensationem damni, si quod fortallè fuit subsecutum ob suam fictionem. III. Ut consensus internus aliquo signo externo sit expressus: alioquin enim alter contrahentium non posset cognoscere, neque acceptare consensum præteritum; sine tali autem acceptatione contractus non obligat. IV. Ut talis consensus acceptetur ab altero, cum quo fit contractus, ob rationem paulò antè positam.

Ad consensum pro valore Contractuum requiruntur quatuor conditiones.

I.
II.

III.

IV.

LII

14. CONCL.

Error circa
substantiam
reddit con-
tractum
nullum.

14. CONCL. II. Quando in altero contrahentium contingit error circa substantiam rei, Contractus Jure naturæ est irritus, v. g. dum emitur aurichalcum pro auro, vitrum pro gemma, & hujusmodi; aut dum econtra venditur, vel donatur gemma pro vitro, &c. Ita omnes Doctores. Ratio est: quia tunc dedit consensus substantialis, cum nullus sit errantis consensus, ut dicitur l. Non idcirco. C. de Juris & facti ignorantia, & alibi; nam emens intendit emere aurum vel gemmam, non verò aurichalcum vel vitrum: sine consensu autem contractus est nullus; ergo. Inferitur proinde, quòd dum quis gemmam vendidit, existimans esse crytalli fragmentum, emptor re compertâ ad restitutionem gemmæ teneatur, aut ad jultum ei pretium persolvendum, prout de novo inter ipsos convenerit: quia prior emptio fuit nulla, & irrita. Lessius lib. 2. cap. 17. n. 27. cum communi.

Secus, quan-
do contin-
git solum
circa quali-
tatem.

15. Dicitur notanter in Conclusionem, quando contingit error circa substantiam. Nam si error contingit solum circa qualitatem accidentalem, contractus est validus: modò error, vel dolus non dederit causam contractui; neque qualitas illa fuerit in pactum deducta per modum conditionis. Ratio est: quia talis verè consensit in emptionem istius rei, seu substantiæ ejus, absque metu & fraude. Deinde error ille (prout supponitur) non dedit causam contractui; neque qualitas illa fuit deducta in pactum ut conditio: nam alioquin hæc deficiente corrueret contractus, ob dicta n. 12. simulque, quantum attinet ad prius, errantis nullus foret consensus.

Metus gra-
vis ab in-
trinseco
proveniens,
non invali-
dat contra-
ctum.

16. CONCL. III. Metus gravis ab intrinseco proveniens (hoc est, non incussus à causa libera, sed naturali; prout est metus mortis imminens ob morbum, naufragium, bestias, &c.) non invalidat Contractum. Ita rursum certa, & communis; atque desumitur ex c. Sicut nobis. de Regularibus, ubi Votum Religionis, emissum à constituto in lethali infirmitate, censetur validum; ergo si Vota, & hujusmodi, ex metu facta tempore naufragij, vel infirmitatis lethalis, valida sunt, & obligant ad sui impletionem, ut omnes fatentur, idem dicendum de Contractibus.

Idem de
metu ab ex-
trinseco, sed
justè incus-
so.

17. CONCL. IV. Similiter metus ab extrinseco proveniens, justè tamen incussus, Contractum non invalidat. Ita pariter unanimis Doctorum. Ratio est: quia talis metus justè incussus, non infert cuiquam injuriam. Hinc validum est Matrimonium metu justæ Excommunicationis contractum. Simili-
ter

ter qui promissit aliquid, ne accusetur de crimine, de quo iure poterat accusari, tenetur stare promissis, non obstante, quod promiserit ob metum accusationis: idem dicendum de similibus.

18. CONCL. V. Loquendo tamen de metu gravi ab extrinseco proveniente, simulque incusso, omnes Contractus ex huiusmodi gravi metu ad extorquendum consensum iniuste incusso celebrati, vel sunt ipso iure invalidi, vel saltem per sententiam Iudicis rescindendi. Ita communis Doctorum, atque desumitur ex Jure Canonico c. Abbas & c. Ad audientiam. De ijs qua vi metusve causa fiunt; ubi generales haec regulae dantur: Qua metu & vi fiunt, de jure debent in irritum revocari. Item, Qua vi metusve causa fiunt, carere debent robore firmitatis.

Contractus ex metu gravi iniuste incusso celebrati,

19. Probatum eadem Conclusio, simulque sub disjunctione loquens declaratur per inductionem. Nam imprimis dantur aliqui contractus, qui si ex eiusmodi metu celebrentur, ipso iure invalidi existunt; cum in eis requiratur plena libertas. Sic quippe Matrimonium, & sponsalia, item promissio dotis, veluti accessoria ad Matrimonium, nec non & Professio Religiosa, & quaedam his similia, quae enumerat Glossa magna, cap. 2 De ijs qua vi metusve causa &c. si fiant ex metu gravi, & iniuste incusso, sunt ipso iure invalida. Alij vero Contractus, quamvis ob metum gravem ab extrinseco iniuste illatum ordinariè non reddantur ipso iure invalidi (nam, ut loquuntur Jurista, Coacta voluntas est voluntas) nihilominus suadente æquitate per sententiam Iudicis rescindendi sunt, ut jam superius (b) dictum.

Aliqui sunt ipso iure invalidi.

Alij per sententiam Iudicis rescindendi.

20. Quinimò non desunt Doctores, quos refert Sanchez lib. 4. de Matr. disp. 8. n. 2. inter quos sunt Sotus, & Molina, ac sequitur Mairius disp. 4. Theol. Mor. num. 23. qui volunt, quoslibet Contractus metu gravi initos ipso iure irritos & invalidos esse, aut saltem, ut vult Herincx disp. 1 de Contractibus, quest. 3. num. 46. esse irritabiles pro arbitrio metum passi, vel per Iudicem pro Foro externo. Cæterum hæc dicta intelligenda solum sunt de metu gravi, seu cadente in constantem virum, non autem de metu levi: prout h. b. tur c. Cum dilectus. De ijs qua vi metusve causa &c. Quamquam autem censetur esse metus

(b) Tract. 1. Dist. 1. n. 27. & 29. Constantia quorundam opinio.

gravis, superius (c) dictum est.

(c) Tract. 1. Dist. 1. n. 30.